

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut

II:3

2012-05-10

S2011/9765/FST (delvis)

S2012/2324/FST

S2012/3548/FST (delvis)

Inspektionen för socialförsäkringen

Box 202

101 24 Stockholm

Uppdrag att följa utfall av beslut om statlig assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i uppdrag ta fram underlag för och bedöma orsakerna till utfallet av Försäkringskassans beslut om assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken, såväl vid nybeviljande som vid tvåårsomprövning av sådana beslut, och till eventuella förändringar över tid. ISF ska även redovisa tänkbara orsaker till sådana förändringar. ISF ska också kartlägga vilka assistansberättigade som berörs av förändringarna och vilka eventuella andra insatser som erbjuds dessa. Preciseringsen av uppdraget ska ske i samråd med Socialdepartementet. ISF ska delredovisa sitt uppdrag till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast i december 2012 och slutredovisa detta senast i oktober 2014. Brukarorganisationerna ska kunna medverka i relevanta delar av uppdragets genomförande genom att ges möjlighet att delge sina synpunkter. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Enligt 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, avses med personlig assistans ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä på och av sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov).

Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till personlig assistans för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

Av uppgifter som lämnats av Försäkringskassan (dnr S2012/2324/FST) framgår att andelen indragningar vid omprövningar av assistansersättning, som beror på att den enskilde inte bedöms ha behov av personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för grundläggande behov, har ökat under åren 2008–2010.

Av uppgifter som har redovisats av Försäkringskassan framgår också att andelen indragningar vid tvåårsomprövning har varit oförändrad mellan år 2010 och 2011 och att andelen beslut om utökningar av assistans-timmar har ökat mellan dessa år. På grund av nya rapporteringsrutiner är emellertid inte den nya statistiken helt jämförbar med de uppgifter som finns tillgängliga för åren tidigare än 2010. Med tvåårsomprövning avses enligt 51 kap. 12 § socialförsäkringsbalken att rätten till assistansersättning ska omprövas sedan två år förflutit från senaste prövningen och vid väsentligt ändrade förhållanden.

Vidare har det bl.a. i skrivelse rörande Försäkringskassans svar på regeringsuppdrag om rättssäkerhet och enhetlighet i assistansersättning som inkommit till Socialdepartementet från Arbetsgivarförbundet KFO, Kommunala Företagens Samorganisation - KFS, Vårdföretagarna, Assistansanordnarna, Privata Assistansanordnarens Riksorganisation (PARO), Intressegruppen för assistansberättigade, Föreningen JAG och STIL (dnr S 2011/9765/FST), framförts synpunkter på bl.a. att reglerna om personlig assistans tillämpas för snävt i förhållande till vad som var avsett enligt lagens förarbeten.

Närmare om uppdraget

ISF ska i sitt uppdrag ta fram underlag för att kunna bedöma orsakerna till utfallet av Försäkringskassans beslut om assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken, såväl vid nybeviljande som vid tvåårsomprövning av sådana beslut.

ISF ska i sitt uppdrag besvara följande frågeställningar:

Hur ser det årliga utfallet ut för Försäkringskassans beslut under 2002 – 2013 vid prövning av nya ansökningar, fördelat på beslut med avslag på den grunden att sökanden inte bedöms ha behov av personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för grundläggande behov och på beslut med bifall på den grunden att sökanden bedöms ha sådana behov i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan? I den senare kategorin ska anges mått på genomsnittligt antal timmar grundläggande behov i veckan per ärende.

Hur ser det årliga utfallet ut för Försäkringskassans beslut under tidsperioden 2002–2013 vid tvåårsomprövningar, fördelat på beslut om indragning av assistansersättningen på den grunden att den sökande inte bedöms ha behov av personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för grundläggande behov, beslut om minskning av antalet

beviljade assistanstimmar för grundläggande behov samt beslut om oförändrat eller utökat antal beviljade assistanstimmar för grundläggande behov.

Vilka orsaker finns som förklarar på den utveckling som framgår av frågeställningarna ovan? Kan det vara frågor om ändrad regeltillämpning, prioritering eller arbetssätt inom Försäkringskassan, utveckling av rättspraxis (se RÅ 2009 ref. 57) eller förändrade behov hos brukare?

Hur ser situationen ut vad gäller andra stödinsatser för den enskilde, när antalet assistanstimmar förändras? Vilka assistansberättigade är det som berörs av beslut om förändrad stödinsats (kön, ålder, typ av funktionsnedsättning/diagnos m.m.)?

ISF ska i sitt arbete med uppdraget samråda med Försäkringskassan och fortlöpande informera Socialdepartementet om sitt arbete.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Lars Nilsson

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/KE
Finansdepartementet/KLS
Näringsdepartementet/MK
Försäkringskassan